

PRITARTA

Šiaulių miesto savivaldybės tarybos

2025 m.

d. sprendimu

Nr. T-

NEIGIAMAS MOTYVUOTAS SPRENDIMAS

Šiaulių miesto savivaldybė (toliau – Savivaldybė), veikdama pagal savo kompetenciją, kuri numatyta Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme:

„6 straipsnis. Savarankiškosios savivaldybių funkcijos

19) *teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas;*

22) *savivaldybės strateginio planavimo dokumentų ir juos įgyvendinančių planavimo dokumentų rengimas ir įgyvendinimas;*

28) *aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga, aplinkos monitoringas;*

30) *šilumos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas;*

7 straipsnis. Valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos

36) *kitos pagal įstatymus perduotos funkcijos.*“

ir vadovaudamasi 4 straipsnyje įtvirtintais pagrindiniais principais, kuriais grindžiama vietos savivalda:

„1) atstovaujamosios demokratijos;

2) *savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės pagal Konstitucijoje ir įstatymuose apibrėžtą kompetenciją;*

3) *savivaldybės mero (toliau – meras) atskaitingumo savivaldybės tarybai;*

4) *atsakomybės savivaldybės bendruomenei <...>;*

5) *teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla grindžiama Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės aktais;*

6) *savivaldybių ir valstybės interesų derinimo;*

7) *savivaldybės bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo <...>;*

8) *savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant savivaldybės reikalus <...>;*

9) *veiklos viešumo ir skaidrumo <...>;*

10) *plėtros ir veiklos planingumo. Savivaldybės savo veiklą vykdo pagal tarpusavyje suderintus skirtingos trukmės teritorijų, strateginio ir finansinio planavimo dokumentus, į kurių rengimą, svarstymą ir įgyvendinimo priežiūrą (stebėseną, ataskaitų svarstymą) įtraukiami ir savivaldybės gyventojai;*

11) *reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę. Savivaldybės institucijos ir įstaigos įstatymų nustatyta tvarka pagal kompetenciją privalo įvertinti ir motyvuotai atsakyti savivaldybės gyventojams ar jų atstovams į jų pateiktus pasiūlymus;*“

mažos galios nepavojingųjų atliekų naudojimo energijai gauti įrenginio (jėgainės), gaminančio šilumos energiją ir elektrą, statybos ir eksploatacijos Daubos g. 1F, Šiaulių mieste, planuojamai ūkinei veiklai (toliau – planuojama ūkinė veikla) nepritaria pagal savo kompetenciją dėl šių priežasčių:

1. Planuojama nepavojingų atliekų deginimo veikla prieštarauja Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2023 m. birželio 8 d. sprendimu Nr. T-263 patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plano (toliau – AEI planas, viešai pasiekiamas <https://e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d5183be005ec11ee9978886e85107ab2>) ir

2015 m. birželio 25 d. Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-198 patvirtinto Energijos rūšies parinkimo ir panaudojimo Šiaulių mieste specialiojo plano ir reglamento (pasiekiamas <https://tpdr.planuojustatau.lt/tpdr-ext/?form=RegTpEditFormPublic>) nuostatomis ir jų neatitinka.

- Planuojama ūkinė veikla **sudarytų prielaidas nepasiekti pagrindinio AEI plano tikslo ir rodiklio – padidinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį prisidedant prie nacionalinių rodiklių įgyvendinimo:** „Šiaulių m. savivaldybė prie nacionalinių AEI dalies tikslų įgyvendinimo turėtų prisidėti 4,22 %, t. y. AEI dalis Šiaulių m. galutiniam energijos suvartojimo balansui 2030 m. turėtų padidėti $20 \times 0,042183 = 0,844$ proc. p. arba nuo 31,89 % 2021 m. iki 32,734 % 2030 m.“ (AEI plano 65 p.)

- Nepavojingos atliekos nėra atsinaujinantis energijos šaltinis, o dalį centralizuotos šilumos gamybai naudojamo biokuro pakeitus energija, gaminama iš atliekų, mažės energijos dalis, pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių, ir Savivaldybė nebegalės užtikrinti AEI plane nustatytų rodiklių ir pasiekti Nacionalinėje energetikos nepriklausomybės strategijoje iškeltų tikslų. Atsižvelgiant į tai, kad Šiaulių miesto savivaldybės planas parengtas siekiant įgyvendinti Nacionalinės energetikos nepriklausomybės strategijoje iškeltus tikslus ir rodiklius, o energijos gamyba centralizuotam šilumos tiekimui turi ypač svarbią įtaką atsinaujinančių energijos išteklių rodiklių pasiekiamumui, Savivaldybei nepasiekus AEI plane nustatytų rodiklių, atitinkamai kyla rizika, jog šie su Europos Sąjunga suderinti rodikliai nebus pasiekti ir Lietuvos mastu;

- AEI planas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių energijos išteklių įstatymu ir Nacionaline energetinės nepriklausomybės strategija;

- Lietuvos Respublikos atsinaujinančių energijos išteklių įstatyme nustatyta taip:

„12 straipsnis. Savivaldybių kompetencija

Savivaldybės:

1) rengia ir, suderinusios su Vyriausybe ar jos įgaliota institucija, tvirtina ir įgyvendina atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus;

2) organizuodamos aprūpinimą šilumos energija savivaldybės teritorijoje, siekia, kad šilumos energijos gamybai būtų naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai;“.

- Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje (pasiekama <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.429490/asr>) numatyta:

„150. ES lygiu yra sutarta, kad efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistema turės atitikti nustatytus atsinaujinančių išteklių energijos arba atliekinės šilumos dalies sistemoje kriterijus, kurie nuosekliai bus didinami nuo 2028 iki 2050 m. kas 5 metus. Nuo 2050 m. efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistema bus laikoma tokia sistema, kurioje naudojama tik atsinaujinančių išteklių energija, tik aplinkos energija ir atliekinė šiluma arba tik atsinaujinančių išteklių energijos ir aplinkos energijos bei atliekinės šilumos derinys.“ (Pastaba. Atliekinė šiluma nėra šiluma, gauta deginant atliekas.)

„152. Centralizuotai ir decentralizuotai tiekiamos šilumos sektoriai turėtų vystyti panašiai – atsisakyti taršaus kuro naudojimo, pereiti prie AEI, plačiau naudoti atliekinę šilumą ir aplinkos energiją, diegti sezoninius šilumos saugojimo sprendinius, kur technologškai įmanoma ir ekonomiškai naudinga, modernizuoti ir plėsti CŠT sistemas, prijungiant naujus vartotojus.

<...>

162. CŠT sektoriuje siekiama perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui šilumos gamybos būdų ir palankios aplinkos investicijoms į technologijas, skatinančias energijos vartojimo efektyvumą ir naujų AEI technologijų diegimą. Pasirenkant šildymo būdą, prioritetą teikiamas CŠT kaip žaliausiam, efektyviausiam ir patikimiausiam aprūpinimo šiluma būdai Lietuvos miestuose. Miestuose centralizuotai tiekiamą šilumą nepertraukiamai aprūpinama apie 80 proc. šilumos vartotojų, siekiama, kad iki 2050 m. šiluma bus gamina tik iš AEI.

163. ES CŠT plėtra pripažįstama pagrindiniu sprendimu, mažinant šilumos sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro, nes jis sudaro sąlygas plėsti AEI, taip pat perteklinės ir atliekinės šilumos naudojimą, kartu prisidedant prie energetikos sistemų stabilumo ir išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimo.

164. Pagrindinės kryptys CŠT sektoriaus transformacijai įgyvendinti:

164.1. šilumos gamybai naudojamų neutralaus poveikio klimatui energijos išteklių įvairinimas (saulės energija, atliekinė šiluma, kitos AEI naudojančios technologijos, šilumos talpyklų diegimas) <...>

166.2. AEI dalis vykdant CŠT: 2030 m. – 90 proc., 2050 m. – 100 proc.“ (CŠT – centralizuotas šilumos tiekimas).

- **AEI plane numatyta:**

„5.3 AEI tikslo nustatymas proporcingai energijos suvartojimui savivaldybėje AEI dalies padidėjimas Šiaulių m. energijos balanse iki 2030 m. įvertinamas atsižvelgiant į galutinio energijos suvartojimo savivaldybėje santykį su Lietuvos galutiniu energijos suvartojimu 2021 m., kuris lygus 4,22 % (žr. 5.1 skyrių). Šiuo metodu vertinama, kad AEI dalis Šiaulių m. galutiniame energijos suvartojimo balanse iki 2030 m. turi padidėti bendra proc. punkto riba apie 4,22 %, t. y. nuo 31,89 % 2021 m. iki 32,734 % 2030 m.

6.1 Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje (NENS) nustatytas tikslas pasiekti, kad 2030 m. AEI ir vietinių išteklių dalis centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje sudarytų 90 %. Šis rodiklis savivaldybės centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje **2021 m. dar nėra pasiektas – AEI dalis sudaro 85,1 %.**

6.1.2 Iškastinio kuro vartojimo mažinimas CŠT sistemoje AB „Šiaulių energija“ duomenimis, 2021 m. Šiaulių miesto katilinėse šilumos gamybai bendrai suvartota 8690,2 tne (101070 MWh) gamtinių dujų. Apskaičiuota, kad jei šis šilumos kiekis būtų gaminamas iš AEI, pvz., deginant biokurą, AEI dalis CŠT sistemoje pasiektų bei kiltų iki 100 %, o bendrame savivaldybės energijos balanse padidėtų 3,87 proc. punkto, nuo 31,89 % iki 35,75 %. Gamtinių dujų naudojimą galima pakeisti į AEI keliais būdais, iš kurių realiausias įgyvendinimo galimybes turi biokuro garo katilų arba šilumos siurblių įrengimas. Biokuro katilų plėtra bei įrengimas Šiaulių miesto katilinėje Planuojama biokuro plėtra iki 20 MW. Projektas numatytas įgyvendinti 2022-2024 m. Planuose yra numatyta 15 MW biokuro katilo įrengimas kartu su I ir II laipsnio kondensaciniais ekonomizeriais. I laipsnio galingumas (3,25 MW), o II (1,4 MW). Tokios apimties projektas kainuotų apie 11,0 mln. Eur, o AEI dalį bendrame savivaldybės energijos balanse 2030 m. padidintų kiek daugiau nei 1,04 - 4,06 proc. punkto ribose. Šilumos siurblių įrengimas Šiaulių miesto katilinėje Gamtinių dujų naudojimą į AEI galima pakeisti įdiegiant 13-15 MW bendros galios šilumos siurblius oras-vanduo. Tokios galios šilumos siurbliai galėtų būti planuojami ateityje <...>

Prognozuojama, kad įgyvendinus 1 scenarijaus priemones, AEI dalis 2030 m. savivaldybės energijos balanse pasiektų 35,78 %.“(79 p.)

- Šiuo metu AB „Šiaulių energija“ Pietinėje katilinėje virš 90 proc. šilumos energijos pagaminama atsinaujinančios energijos išteklius naudojančiais įrenginiais. Planuojamos nepavojingų atliekų deginimo veiklos įrenginio galia beveik atitinka šiltojo laikotarpio šilumos poreikį. Tokiam įrenginiui veikiant, dalis AB „Šiaulių energija“ šilumos ir elektros gamybos įrenginių (šiltuoju laikotarpiu – visi) tiesiog stovėtų nenaudojami. Kai nepakaktų atliekų deginimo įrenginio galios, reikėtų naudoti brangesnį iškastinį kurą (dujas) vandens šildymo katilais, nes AB „Šiaulių energija“ biokuro įrenginių minimali galia, kuria jie gali veikti, būtų per didelė trūkstamam šilumos poreikiui užtikrinti. Todėl ta dalimi energija būtų gaminama ne iš atsinaujinančių energijos šaltinių, o iš atliekų ir dujų, o tai turėtų ženkliai įtaką bendram atsinaujinančių energijos šaltinių Šiaulių mieste balansui ir rodiklių, numatytų AEI plane, pasiekimui.

- Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 25 d. sprendimu Nr. T-198 patvirtintame Energijos rūšies parinkimo ir panaudojimo Šiaulių mieste specialiojo plano ir reglamento 3.2 skyriaus „Sprendiniai Šiaulių miesto centralizuoto šilumos tiekimo sistemoms“

14 punkte nustatyta, kad „visais atvejais nagrinėjant aprūpinimo šiluma klausimą turi būti suteikiama pirmenybė ekologiškai švariems aprūpinamos teritorijos atžvilgiu energijos šaltiniams (elektrai, geoterminei energijai, saulės energijai ir kitiems atsinaujinantiems energijos ištekliais, išskyrus kietąjį biokurą)“.

2. Planuojama ūkinė veikla, nepavojingų atliekų deginimas neatitinka Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos, kurios 168 punkte analizuojant centralizuoto šilumos teikimo sektoriuje naudojamo kuro struktūrą ir galutinės energijos poreikio prognozę 2030 ir 2050 metais, papildomi atliekų deginimo pajėgumai valstybės mastu yra neplanuojami ir nenumatyti:

„**Pastaba.** *Atliekų dalis nurodoma, įvertinant maksimalius Vilniaus, Kauno, Klaipėdos atliekų deginimo jėgainių pajėgumus. Papildomų atliekų deginimo pajėgumų nenumatoma.*“

3. Atliekų, kaip energijos rūšies, panaudojimas centralizuotos šilumos gamybai prieštarauja Šiaulių miesto savivaldybės teritorijų planavimo dokumentams, nes tokia energijos rūšis nėra viename Šiaulių miesto savivaldybės patvirtintame teritorijų planavimo dokumente nenumatyta:

- Bendrajame plane, patvirtiname Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2009 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. T-1 (aktuali redakcija), skelbiama <https://www.siauliai.lt/list/view/planavimo-dokumentai/244>, nenumatyta.

- Energijos rūšies parinkimo ir panaudojimo Šiaulių mieste specialiajame plane, patvirtintame Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 25 d. sprendimu Nr. T-198, nenumatyta.

4. Planuojama ūkinė veikla neatitinka Šiaulių miesto savivaldybės 2025–2033 metų strateginio plėtros plano, patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 6 d. sprendimu Nr. T-202, kurio vienas iš tikslų: „pagerinti aplinkos kokybę mieste, užtikrinant poveikio klimatui neutralumą“, uždavinys „Mažinti aplinkos taršą ir kurti miesto ekosistemą, siekiant didinti atsparumą klimato kaitos padariniams“ (16 p.). Siekiami rodikliai: „R-13-01-01 Atsinaujinančių išteklių dalis pagal savivaldybės energijos balansą“, t. y. siekiama, kad energija būtų išgaunama iš atsinaujinančių energijos šaltinių. Atliekų deginimas yra taršus energijos išgavimo būdas ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių energijos išteklių įstatymo 2 straipsnio 2 dalimi, nepriskiriamas atsinaujinantiems energijos šaltiniams.

5. Planuojamos ūkinės veiklos metu į aplinkos orą pateks 124,340 t/m teršalų (informacija pagal Planuojamos ūkinės veiklos atrankos informaciją (toliau – Atrankos informacija), pasiekiamą https://drive.google.com/file/d/1r-aPLsaZxxPxNxfN6VdR4nooA5bg_9jY/view), tokių kaip anglies monoksidas, kietosios dalelės, bendroji organinė anglis, vandenilio chloridas, vandenilio fluoridas, sieros dioksidas, azoto oksidai, amoniakas, kadmio ir jo junginiai, talis ir jo junginiai, gyvsidabris, stibis ir jo junginiai, arsenas ir jo junginiai, švinas ir jo junginiai, chromas ir jo junginiai, kobaltas ir jo junginiai, varis ir jo junginiai, manganas ir jo junginiai, nikelis ir jo junginiai, vanadis ir jo junginiai, dioksinai ir furanai. Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, Šiaulių mieste iš stacionarių taršos šaltinių 2023 metais išmesta 1218,54 t teršalų. Planuojamos ūkinės veiklos teršalų į aplinkos orą kiekis sudarytų apie 10 % visų mieste išmetamų teršalų kiekio, o tai turėtų reikšmingą neigiamą įtaką visuomenės sveikatai.

6. Planuojama atliekų deginimo ūkinė veikla yra numatyta greta kitų (seniai vykdančių ūkinę veiklą) įmonių. Pagal Atrankos informaciją, kuri pateikta 11.13 lentelėje „Pagrindinių aplinkos oro teršalų pažemio koncentracijų skaičiavimo rezultatai“ ir 11.14 lentelėje „Specifinių aplinkos oro teršalų pažemio koncentracijų skaičiavimo rezultatai“, kietųjų dalelių (KD_{2,5}) ribinė vertė (su fonu) sudarys 89,5 % (met.), o amoniako – 90,3 % (24 val.) leidžiamos (šioje vietovėje) ribinės vertės. Atsižvelgiant į tai, pastačius nepavojingų atliekų deginimo įrenginį šalia jau veikiančių įmonių, kitų įmonių plėtra, gamybos pajėgumų ar naudojamos kuro rūšies keitimas (susijęs su šiais teršalais) bus iš esmės apribotas ar net neleistinas (neperspektyvus) be neproporcingai didelių investicijų į valymo filtrus ir kitą taršą mažinančią įrangą, o pradėjus atliekų deginimo įrenginį eksploatuoti (dėl dūmų

valymo įrangos nepakankamo veikimo efektyvumo, pavojingų atliekų į bendrą srautą patekimo ar kitų procesų), bendras taršos lygis gali būti didesnis, nei nurodyta, ar viršytų leistinas ribas.

7. Atrankos informacijoje pateiktuose aplinkos oro teršalų sklaidos žemėlapiuose matyti, kad oro teršalų pasklidimas yra didelis, t. y., aplinkos oro teršalų sklaida apima ne tik Planuojamos ūkinės veiklos teritoriją, šalia esančias visuomeninės paskirties, gyvenamųjų namų teritorijas, bet ir kitas Šiaulių miesto teritorijas, todėl Planuojama ūkinė veikla gali pabloginti viso miesto aplinkos oro kokybę ir dėl jos gali padidėti viso miesto suminės oro teršalų koncentracijos. Atrankos informacijoje teigiama, kad aplinkos oro teršalų koncentracijos neviršys ribinių verčių, tačiau ilgalaikis poveikis visuomenės sveikatai gali būti reikšmingas. Respublikinio priklausomybės ligų centro Šiaulių filialas Daubos g. 3, Šiauliuose, yra padidintos švino, arseno, chromo, furanų, gyvsidabrio, kadmio, nikelio teršalų koncentracijos ribose. Gyvenamasis namas Daubos g. 4B, Šiauliuose, patenka į padidintos anglies monoksido, anglies dioksido, kietųjų dalelių ($KD_{2,5}$), sieros dioksido, švino, amoniako, arseno, chromo, fluoro dujinių junginių, furanų, gyvsidabrio, kadmio, mangano, nikelio ir kt. teršalų koncentracijos zoną.

8. Šiaulių municipalinio aplinkos monitoringo 2024 m. ataskaitos 148 pav. „Azoto dioksido (NO_2) koncentracijos pasiskirstymas Šiaulių m. aplinkos ore 2024 m. (ribinė vertė $0,200 \text{ mg/m}^3$)“ matyti, kad ties Planuojamos ūkinės veiklos žemės sklypu Daubos g. 1F, visuomeninės paskirties pastatu Daubos g. 3, gyvenamuoju namu Daubos g. 4B ir kitais gyvenamaisiais namais Sprudeikos gatvėje, Šiauliuose, azoto dioksido koncentracija kinta nuo $0,070$ iki $0,090 \text{ mg/m}^3$. Šios ataskaitos 149 pav. „Anglies monoksido (CO) vidutinės valandos koncentracijos pasiskirstymas Šiaulių m. aplinkos ore 2024 m. (ribinė vertė 10 mg/m^3)“ matyti, kad ties Planuojamos ūkinės veiklos žemės sklypu ~~adresa~~ Daubos g. 1F, visuomeninės paskirties pastatu Daubos g. 3, gyvenamuoju namu Daubos g. 4B ir kitais gyvenamaisiais namais Sprudeikos gatvėje, Šiauliuose, anglies monoksido koncentracija kinta nuo $0,80$ iki $1,10 \text{ mg/m}^3$. Šiaulių municipalinio aplinkos monitoringo 2024 m. ataskaitos 189 pav. „Kompleksinės oro taršos pasiskirstymas Šiauliuose 2024 m. žiemą“ matyti, kad ties Planuojamos ūkinės veiklos žemės sklypu Daubos g. 1F, visuomeninės paskirties pastatu Daubos g. 3, gyvenamuoju namu Daubos g. 4B ir kitais gyvenamaisiais namais Sprudeikos gatvėje, Šiauliuose, biotestų augimo našumas kinta nuo 35 iki 55 proc. Atsižvelgiant į šios ataskaitos duomenis, šalia esančiose visuomeninės paskirties, gyvenamųjų namų ir kitose teritorijose aplinkos oro tarša dėl Planuojamos ūkinės veiklos tik didėtų.

9. Šiaulių municipalinio aplinkos monitoringo 2024 m. ataskaitos 94 lentelėje „Triukšmo lygio kitimas Šiaulių miesto triukšmo mažinimo, prevencijos ir tyliosiose zonose 2024 m. pavasarį“ matyti, kad Respublikinio priklausomybės ligų centro Šiaulių filiale Daubos g. 3, Šiauliuose, nustatytas maksimalus garso slėgio lygis 84 dBA (viršijo triukšmo ribinį dydį), o ekvivalentinis garso slėgio lygis – 65 dBA (neviršijo triukšmo ribinio dydžio). Pagal Šiaulių municipalinio aplinkos monitoringo 2024 m. ataskaitos 95 lentelę „Triukšmo lygio kitimas Šiaulių miesto triukšmo mažinimo, prevencijos ir tyliosiose zonose 2024 m. rudenį“, Respublikinio priklausomybės ligų centro Šiaulių filiale nustatytas maksimalus garso slėgio lygis 82 dBA (viršijo triukšmo ribinį dydį), o ekvivalentinis garso slėgio lygis – 64 dBA (neviršijo triukšmo ribinio dydžio). Šios ataskaitos duomenimis, Respublikinio priklausomybės ligų centro Šiaulių filiale Daubos g. 3, Šiauliuose, triukšmo ribinių dydžių viršijimai nustatyti dėl Daubos g. pravažiuojančių automobilių sukeliama triukšmo, todėl dėl Planuojamos ūkinės veiklos triukšmo lygis tik didėtų (Atrankos informacijoje nurodyta: „Numatomas įmonės darbo laikas – 24 val./parą. Į teritoriją per darbo dieną atvažiuos ir išvažiuos iki 17 sunkiųjų ir 8 lengvųjų transporto priemonių. Komunalinės atliekos bus vežamos $30\text{--}50 \text{ m}^3$ ar kitokios talpos sunkvežimiais. Sunkiasvorio transporto atvykimas į teritoriją bus organizuojamas Daubos g.“).

10. Pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 3 priedo 2 lentelės 1 punktą, atliekų deginimo įrenginiui taikomas 500 m sanitarinės apsaugos zonos dydis (Planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje numatytas 24 m kaminas), o pagal šio įstatymo 3 priedo 2 lentelės 7 punktą, atliekų laikymo, perkrovimo ir rūšiavimo įmonės įrenginiui (statiniams) taikomas

100 m sanitarinės apsaugos zonos dydis (Planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje numatyta 53 m² atliekų priėmimo prieduobė, 239 m² atliekų laikymo bunkeris / sandėlis, 23 m² nuotekų dumblo rezervuaras), kuris aplink stacionarų taršos šaltinį arba kelis šaltinius apibrėžia esančią teritoriją, kurioje dėl galimo neigiamo planuojamos ar vykdomos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai galioja šiuo įstatymu nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos. Į šią sanitarinę apsaugos zoną patenka visuomeninės paskirties teritorija – Respublikinio priklausomybės ligų centro Šiaulių filialas Daubos g. 3, Šiauliuose, (atstumas nuo Planuojamos ūkinės veiklos teritorijos iki visuomeninės paskirties pastato tik apie 15 m) ir gyvenamieji namai Daubos ir Sprudeikos gatvėse, Šiauliuose, (atstumas nuo Planuojamos ūkinės veiklos teritorijos iki artimiausių gyvenamųjų namų tik apie 350–500 m).

11. Planuojamos ūkinės veiklos teritorija taip pat yra arti Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos (atstumas nuo Planuojamos ūkinės veiklos teritorijos iki „Natura 2000“ tik apie 1,8 km) ir dėl Planuojamos ūkinės veiklos, deginant atliekas, susidarytų specifiniai (toksiški) teršalai, kurie gali turėti neigiamą poveikį ne tik visuomenės sveikatai, bet ir augalams, gyvūnams. Toksiškos medžiagos gali patekti ne tik į aplinkos orą, bet ir į vandenį, dirvožemį.

12. Planuojamos ūkinės veiklos teritorija yra požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonoje (12544 m²), todėl bet kokia avarija ar nuotėkis gali kelti grėsmę geriamojo vandens kokybei. Praktika rodo, kad per paskutinius kelerius metus avarijos atliekų gamyklose yra dažnos. Iš viešai paskelbtos informacijos keletas pavyzdžių:

- 2025 metais „Vilniuje atvira liepsna dega šiukšlių perdirbimo gamykla „Energiesman““ (<https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/2547210/vilniuje-dega-siukšliu-perdirbimo-gamykla-ikuriamas-stabas-dirba-10-autocisternu?srsId=AfmBOooAGTwZYMZv0YR9rU8cSma7cpDl9c6QKpcxwPlF5mLJFXVDXQnQ>);

- 2024 metais AB „Ekonovus“ atliekų rūšiavimo aikštelėje, Šakių k., Kauno r. (<https://aad.lrv.lt/lt/naujienos/gaisras-kauno-rajone-lokalizuotas-aplinkosaugininkai-atliekautyrima/>);

- 2022 metais Kaune, atliekų tvarkymo įmonėje („Žalvaris“ https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1767303/gentvilas-apie-gaisra-atliekas-tvarkiusioje-imoneje-teritorijoje-yra-akivaizdriu-pazeidimu-zala-gamtai-ir-zmonems-padaryta?utm_source=chatgpt.com);

- 2023 metais Vilniuje „atviroje aikštelėje ir 3 tūkst. kvadratinų metrų ploto lengvų konstrukcijų pastate degė plastiko, popieriaus ir kartono atliekos“ (https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/2052861/ugniagesiai-paliko-ecoservice-teritorija-gaisras-visiskai-uzgesintas?utm_source=chatgpt.com);

- 2019 metais „Alytuje – ekstremali situacija: liepsnojanti įmonė degė ir anksčiau, baiminamasi užterštumo mastų“ (apie padangų atliekų perdirbimo gamyklą <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1107458/alytuje-ekstremali-situacija-liepsnojanti-imone-dege-ir-anksciau-baiminamasi-uzterstumo-mastu?srsId=AfmBOoq8SJxU6otmUMnrycUM9ObMd6rKRZzecccb4kxE95trAOyICoWv>);

Planuojamos ūkinės veiklos teritorija iki deginimo atliekos bus sandėliuojamos ir laikomos, todėl avarijų rizika kelia pavojų tiek požeminiam vandeniui, tiek aplinkos oro kokybei, ypač kai tokia veikla vykdoma urbanizuotoje teritorijoje (mieste).

13. Planuojamos ūkinės veiklos vietoje ir gretimose teritorijose Šiaulių miesto bendrojo plano koregavimo, patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 5 d. sprendimu Nr. T-87, sprendiniuose nustatytoje uPS-1 funkcinėje zonoje galima ne tik gamybinė ar kita panaši ūkinė veikla, bet ir šioms veikloms prižiūrėti reikalinga paslaugų ir kita infrastruktūra, kurią sudaro komercinės, visuomeninės ir rekreacinės paskirties teritorijos ir objektai, kuriems Planuojama ūkinė veikla gali daryti neigiamą įtaką arba dėl galimo neigiamo poveikio sudaryti sąlygas, draudžiančias tokių priežiūros objektų atsiradimą.

14. Planuojama nepavojingų atliekų deginimo ūkinė veikla turėtų neigiamą poveikį šilumos ūkio sistemai, už kurią, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu yra atsakinga savivaldybė. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 4 straipsniu: „<...> Bendra šilumos ir elektros energijos gamyba yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga“, kuri pritarus planuojamai nepavojingų atliekų deginimo veiklai turėtų neigiamą įtaką šilumos ūkio valdymui.

- 2024 m. AB „Šiaulių energija“ įgyvendino tarybos ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos suderintą (derinant buvo vertinama, kad AB „Šiaulių energija“ savo įrenginiais užtikrins visą šilumos poreikį) per pastarąjį dešimtmetį didžiausią 13,75 mln. vertės investiciją – iki 20 MW galios biokuro katilinės statybos projektą. Katilinėje įrengtas 15 MW biokuro katilas su 3,25 MW galios kondensaciniu ekonomizeriu ir su 1,4 MW absorbciniu šilumos siurbliu. Biokuro katilas (pakura) pritaikytas deginti SM3 kokybės biokurą, gaminamą naudojant miško kirtimo ir retinimo liekanas. Oro taršai mažinti įrengtas elektrostatinis filtras. Tam, kad ši investicija atsipirktų, įrenginys turi būti naudojamas. Pradėjus planuojamą nepavojingų atliekų deginimo veiklą ir šilumos energiją tiekiant į AB „Šiaulių energija“, šio AB „Šiaulių energija“ įrenginio naudojimo laikas trumpės.

- AB „Šiaulių energija“ Pietinėje katilinėje virš 90 proc. šilumos energijos pagaminama atsinaujinančius energijos išteklius naudojančiais įrenginiais. Planuojamos nepavojingų atliekų deginimo veiklos įrenginio galia beveik atitinka šiltojo laikotarpio šilumos poreikį. Tokiam įrenginiui veikiant (o jis dėl atliekas deginančių įrenginių veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir kainodaros, tikėtina, veiktų nuolat), dalis AB „Šiaulių energija“ šilumos ir elektros gamybos įrenginių (šiltuoju laikotarpiu – visi) tiesiog stovėtų nenaudojami. Atitinkamai AB „Šiaulių energija“ nesurinktų lėšų šilumos gamybos darbuotojų atlyginimams, nusidėvėjusiems įrenginiams atnaujinti, prižiūrėti arba turėtų taikyti didesnę šilumos kainą šaltuoju laikotarpiu, įskaitant didesnę patirtų sąnaudų dalį ir kt.

- Šiuo metu visą šiltojo laikotarpio šilumos poreikį užtikrina AB „Šiaulių energija“ termofikacinė elektrinė, kur kogeneraciniame cikle gaminama šilumos ir elektros energija. Dalis AB „Šiaulių energija“ termofikacinės elektrinės pagamintos elektros energijos, kurios savikaina yra mažesnė nei pirktoji, yra panaudojama Pietinės katilinės sistemos technologinėms reikmėms – šilumai gaminti ir tiekti į tinklus. Tai yra įvertinama šilumos kainoje ir atitinkamai ją mažina. Kitą dalį pagamintos elektros energijos AB „Šiaulių energija“ parduoda, ir tai teigiamai veikia AB „Šiaulių energija“ finansinius rezultatus. AB „Šiaulių energija“ pagrindinis akcininkas yra Šiaulių miesto savivaldybė, todėl AB „Šiaulių energija“ uždirbtas pelnas yra panaudojamas arba šilumos gamybos ir tiekimo efektyvumą, patikimumą didinančių ar taršą mažinančių investicijų įgyvendinimui finansuoti, arba Šiaulių miesto gyventojų poreikiams tenkinti bei infrastruktūrai gerinti.

- Lietuvos Respublikos strateginiuose šilumos ūkio dokumentuose nurodyta, kad, teikiant pirmenybę atitinkamos rūšies kurui, visais atvejais privaloma nuolat stebėti aplinkos oro užterštumo lygį, atsinaujinančių ir (ar) vietinių energijos išteklių potencialo tvarumą ir kainos kitimą. Pagal tai reikėtų planuoti konkrečias investicijas į šilumos energijos gamybą ir taip siekti užtikrinti mažiausiomis sąnaudomis pagrįstą šilumos kainą vartotojams ir mažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir aplinkos oro teršalų kiekį centralizuotai tiekiamos šilumos gamyboje.

15. Planuojamai nepavojingų atliekų deginimo veiklai prieštarauja visuomenė. Atrankos dokumento viešinimo metu atsakingoji institucija Aplinkos apsaugos agentūra gavo 24 el. laiškus ir raštus su prieštaravimais, pastabomis (Atrankos išvada pasiekama https://drive.google.com/file/d/1VGSDy8bZJF-nEIE3fxPX_EOCvapaMAs/view).